

26. szakbizottsági ülés – 2014. december 11.

VÉLEMÉNYTERVEZET

„Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szakbizottság

Erőforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban

Előadó: **BORBOLY Csaba (RO/EPP)**
A Hargita megyei önkormányzat elnöke

Ez a dokumentum a „Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szakbizottság 2014. december 11-én 11 és 16 óra között tartandó ülésén kerül megvitatásra. A fordításra való tekintettel az esetleges módosító indítványokat legkésőbb **2014. november 28-án (brüsszeli idő szerint) 15 óráig** az erre a célra kifejlesztett online eszközön keresztül kell benyújtani (elérhető a tagok portáljáról: <http://cor.europa.eu/members>). A felhasználói útmutató a <http://toad.cor.europa.eu/CORHelp.aspx> címen található.

A DOKUMENTUM FORDÍTÁSRA ÁTADVA: 2014. november 14.

Referenciaszöveg

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Erőforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban
COM(2014) 445 final

**A „Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szakbizottság véleménytervezete –
Erőforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban**

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. teljes mértékben támogatja a különféle szakpolitikai területek jobb összehangolására irányuló kísérletet, amelynek során kiemelt figyelmet fordítanak a fenntartható épületek kérdésére, szem előtt tartva az építőipari erőforrás-hatékonsággal kapcsolatos szempontokat is. A helyi és regionális önkormányzatok elkötelezték magukat az erőforrások fokozott hatékonyságának támogatása mellett, mivel az kedvező hatással jár a környezetre, az éghajlatra, a gazdaságra és a társadalomra;
2. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Európai Bizottság a fent említett közleményében sem tesz említést a helyi és regionális önkormányzatok szerepéről, miközben a Régiók Bizottsága más, hasonló témákban készült véleményeiben felhívta a figyelmet erre a szempontra. Ennek kapcsán a Régiók Bizottsága felkéri az Európai Bizottságot annak megvizsgálására, hogy a közlemények kidolgozásának folyamata során miként lehetne a konzultációkba bevonni a Régiók Bizottságát és általában a helyi és regionális önkormányzatokat;
3. kiemeli, hogy a fenntartható épületek kiterjedt és összetett szakpolitikai területén oly módon kell a fellépéseket kidolgozni és bevezetni, hogy mindenekelőtt az ilyen típusú infrastruktúrákat használó személyekkel, közösségekkel és intézményekkel kapcsolatos szempontokat vegyék figyelembe; sok esetben a helyi építőanyagok tekinthetők a leghatékonyabbaknak, mivel pozitív hatásuk van a helyi gazdaságra és kevesebbet kell őket szállítani;
4. azt javasolja, hogy az Európai Unió intézményei vizsgálják meg egy olyan kompenzációs mechanizmus kidolgozásának a lehetőségét, amely nem rontja az erőforrás-felhasználás terén élen járó régiók versenyképességét. Ez a mechanizmus elsősorban a kevésbé fejlett régiókat támogatná az épületek fenntarthatóságával kapcsolatos kihívások megválaszolásában, elsősorban a negatív külső hatások internalizációja által okozott áremelkedés megelőzése terén, másodsorban pedig megkönnyítené a rehabilitációt és bővítené a zöld infrastruktúrákat a területrendezési változások által érintett régiókban;

A. Alapvető problémák

5. hangsúlyozza, hogy véleménye szerint a hatékony erőforrás-felhasználás az EU számos politikájának alapelve, és fontos szerepet tölt be az energia, az ipar, a kutatás, a közlekedés, a vízgazdálkodás, a hulladékgyűjtés, a regionális és városfejlesztés terén, valamint az EU által az éghajlatváltozás ellen folytatott küzdelemben. Mivel az „erőforrás-hatékony Európa” kiemelt kezdeményezés célja az, hogy szoros kapcsolat jöjjön létre a gazdasági fejlődés, a

szociális jólét és a természeti erőforrások felelősségteljes felhasználása között, a Régiók Bizottsága rámutat, hogy a körkörös gazdaságról szóló politikai intézkedéscsomag keretében alapvető szerep hárul a helyi és regionális önkormányzatokra a hatékony erőforrás-felhasználás ösztönzése terén;

6. úgy véli, hogy az építőipari ágazatban működő vállalkozásoknak és fejlesztőknek a környezetbarát épületek kialakítását célzó fokozott támogatása fontos intézkedés lenne, amely lehetővé tenné, hogy nagyobb számban épüljenek környezetbarát épületek. A környezetbarát épületek előnyei – különösen az energiamegtakarítás és a munkavállalói termelékenység tekintetében – hosszú távon érezhetőek. Bár a környezetbarát épületek költséghatékonyabbak, leginkább a végső tulajdonosuk és felhasználójuk élvezi előnyeiket, nem pedig az építők. A környezetbarát épületek építésével járó – általában 2–5%-os – többletköltségeket nem könnyű áttérhelni a tulajdonosokra, ezért az építők gyakran pénzügyi szempontból alulmotiváltak;
7. üdvözli az Európai Bizottság arra irányuló szándékát, hogy a kutatási és demonstrációs projektek határozottabb támogatásával ösztönözést nyújtson az építkezési és bontási hulladékok újrafelhasználásának piaca számára. Kiemeli ezenkívül, hogy a tagállamokkal való szélesebb körű együttműködés függvényében a Horizont 2020 program keretébe tartozó kutatási és innovációs projektek erősíthetnék az újrafeldolgozás gazdasági vonzerejét;

B. A helyi és regionális önkormányzatok és az erőforrás-hatékonysági politika támogatása

8. úgy véli, hogy az egész Európai Unió helyi és regionális önkormányzatainak szempontjából az elsődleges cél az lenne, hogy az uniós politikák ösztönzést kapjanak arra, hogy lépjenek át a mutatókon alapuló technokratikus megközelítés korlátait annak érdekében, hogy környezetbarátabbá tegyék az építőipart. A helyi és regionális önkormányzatok érdeke azoknak az alapvető környezetvédelmi és gazdasági kihívásoknak a kiemelése, amelyekkel az építőipari erőforrás-felhasználás hatékonyságának javítására irányuló folyamat szembesül;
9. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális hatóságok kiemelten fontos szerepet játszanak a környezeti hatás csökkentésében, és megfelelő módon képesek felmérni a helyes lépéseket az energiahatékonyság vonatkozásában, figyelmet fordítva helyi sajátosságokra és szempontokra;
10. igen hasznosnak tartaná, ha szisztematikusan alkalmaznának területrendezési és regionális tervezési eszközöket az erőforrás-hatékonyság terén, összhangban a megújuló energiához, az energiahatékonysághoz és a hulladékgazdálkodáshoz kapcsolódó szempontokkal;
11. rendkívül fontosnak tartja az európai helyi és regionális önkormányzatok által eddig tett erőfeszítéseket, például Emilia-Romagna régió energiahatékonysági stratégiáját, a Hargita megyei helyi hagyományos építészetten alapuló új technológiát és megközelítést feltáró programokat, illetve az észtországi Rakvere városának innovációs fellépéseit – ezek a

kezdeményezések éppúgy, mint sok más hasonló, kiemelkedőek az erőforrás-hatékonyság és a fenntartható építőipar terén;

12. megjegyzi, hogy a környezetbarát építőiparból és bontásokból származó építőanyagokhoz kötődő ipari tevékenységek sok munkahelyet teremthetnének. Az ilyen tevékenységekre vonatkozó regionális és helyi cselekvési tervek kidolgozása, a humán erőforrásokra vonatkozó megfelelő megoldásokkal kiegészítve, jelentős mértékben hozzájárulna a hatékony erőforrás-felhasználással kapcsolatos célok megvalósításához;
13. sajnálkozását fejezi ki amiatt, hogy az általa korábban megfogalmazott ajánlásokkal ellentétben a Polgármesterek Szövetsége kezdeményezést nem egészítették ki az erőforrás-hatékonysággal kapcsolatos témákkal. Meg van azonban győződve arról, hogy amint jóváhagyásra kerülnek konkrét politikai célkitűzések, pótolják majd ezt a hiányosságot;
14. kiemeli, hogy az Európai Bizottság ígéretet tett arra, hogy két vagy három éven belül közzéteszi az erőforrás-felhasználás szempontjából hatékony épületek mutatóinak első csomagját; kéri, hogy ezeket a mutatókat tanulmányozzák helyi és regionális szinten, valamint hogy a helyi és regionális szintet vonják be az említett mutatók kidolgozási folyamatának minden szakaszába;
15. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatok nemcsak a fenntartható épületek kérdéséhez kapcsolódó bizonyos politikai beruházások végrehajtásában töltenek be fontos szerepet, hanem a középületek és állami tulajdonban lévő lakóingatlanok vagy közhasznú infrastruktúrahálózatok tulajdonosaiként is;
16. ismételten kiemeli, hogy nem tartja helyénvalónak azt a megoldást, amely szerint ha egy tagállam nem felel meg a hulladékokkal vagy az energiahatékonysággal kapcsolatos jogi kötelezettségeinek, akkor az Európai Bizottság javasolhatja a strukturális és beruházási alapokból származó finanszírozás részben vagy egészben történő felfüggesztését. Ez a szankció ugyanis az esetek többségében a helyi és regionális önkormányzatokat és a közvetett módon képviselt helyi közösségeket sújtja, függetlenül attól, hogy mekkora mértékben járultak hozzá a politikai célkitűzésekhez;
17. felkéri a helyi és regionális önkormányzatokat, hogy erősítsék meg a környezetbarát közbeszerzések keretében történő együttműködést, és ezáltal járuljanak hozzá a helyi és regionális feltételek javításához az EU fenntartható épületekkel kapcsolatos ambiciózus célkitűzéseinek elérése érdekében;

C. *Definíciók, mutatók, kutatás-fejlesztés*

18. úgy véli, hogy nem feledkezhetünk el arról, hogy az építőipar egy eszköz, az épületeknek pedig urbanisztikai, építészeti, szociális, gazdasági és környezeti dimenziójuk van, miközben kiemelt figyelmet kell fordítani a fenntarthatóság kérdésére. Hangsúlyozni kell, hogy az

épületek önmagukban nem gyakorolnak kedvező vagy kedvezőtlen hatást környezetükre, hanem csak a fentebb említett összetett rendszer keretében. Az RB ezért javasolja, hogy az épületekre összpontosító megközelítés egészüljön ki oly módon, hogy foglalja magában az épületek kontextuális dimenzióját is;

19. emlékeztet arra, hogy az építőanyagok műszaki és teljesítményjellemzői a gyártást követően gyorsan változnak, ez a folyamat pedig az összeszerelést követően sem áll le. Ennek értelmében különösen fontos annak elemzése, hogy bizonyos anyagok a bontást követően megfelelőek-e még az újrafelhasználásra, és hogy lehetséges-e egy külön bizonyítványrendszer bevezetése;
20. felhívja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy kutatások szükségesek az épületek és kapcsolódó létesítmények fenntartása és karbantartása terén, egyfajta lehetőségként életciklusuk meghosszabbítására;
21. kiemeli, hogy a bontásokból származó építőanyagok más célú felhasználását, például az útépitések során, igen fontos kutatási területként kell kezelni, mivel sok építőanyag káros, veszélyes vagy fertőzött anyagok tömegét tartalmazza – jelenleg nem megoldott ezen hatások kockázatainak a becslése és szükség esetén a csökkentése;
22. úgy ítéli meg, hogy a hagyományos építési technológiák és anyagok újrafelfedezése nagy lehetőséget jelent az európai építőipar számára, mivel modellt nyújtanak arra, hogy miként lehet a helyi forrásokat a hatásos és a helyi körülményeknek megfelelő megoldások érdekében felhasználni;
23. emlékeztet arra, hogy meg kell vizsgálni, hogy a meglévő épületek rehabilitációja minden esetben megfelelő megoldás-e: Európa számos régiójában a meglévő épületeket, ezen belül a nyilvános épületeket csak jelentős beruházásokkal lehet olyan állapotba hozni, hogy megfelelő komfortszintet nyújtsanak. Ezek a helyzetek ráirányítják a figyelmet arra, hogy bár a források tekintetében a meglévő épületek rehabilitációja még mindig hatékonyabb, mint a bontás és egy új épület felépítése, egy új épület esztétikai, építészeti és szociális értéke olykor sokkal nagyobb. Következésképpen az egyszerű technikai szempontok mellett az építészeti, szociális, gazdasági és környezeti szempontokat is figyelembe kell venni;
24. felhívja a figyelmet arra, hogy az építkezésekkel összefüggésben nem kerül említésre a megújuló energiák használata, mindazzal együtt, hogy ezek nyilvánvaló módon hozzátartoznak egy épület fenntarthatóságához. Az épületekbe integrált fotovoltaikus és szélenergia-rendszerek nagymértékben hozzájárulnának a környezetre gyakorolt – és a teljes életciklus során elemzett – hatás csökkentéséhez, főképpen a szén-dioxid-kibocsátás tekintetében. Ha pontos elemzést kívánunk végezni, nem feledkezhetünk meg az áram- és energiaegységek gyártása során felhasznált anyagokról és energiáról sem;

25. megítélése szerint tisztázni kell az e területen használt bizonyos szakkifejezések közötti különbségeket, mivel sokan szinonimaként használják a „passzív épület”, „zöld épület”, „fenntartható épület”, „csökkentett energiafogyasztású épület” és „nullához közelítő fogyasztású épület” kifejezéseket. A meghatározások tisztázása egyértelműen a kutatás–fejlesztés feladata, ennek a lépésnek a sürgősségét pedig alátámasztja, hogy az Európai Bizottság jelentős lépéseket kíván tenni e területen;
26. hangsúlyozza, hogy a fémek és az üveg újrafelhasználása mellett – mely témával a közlemény részletesen foglalkozik –, a kutatások a betonra és az építkezési faanyagokra vonatkozóan is kedvező adatokat tartalmaznak. Építkezési anyagként a betonnak és a fának jó az újrafelhasználási jellemzője, könnyen szelektálhatók, illetve újrafeldolgozhatók és/vagy hasznosíthatók. Az újrafelhasználásukra vonatkozó helyi és regionális elemzéseknek tehát elsőbbséget kellene élvezniük;
27. megítélése szerint a fa és más természetes építőanyagok alkalmazása esetében azt a tényt is figyelembe kell venni, hogy az építőipar megnőtt igényei a területfelhasználás helyi vagy közvetett változásához vezetnek. Így el kell kerülni, hogy az építőipar esetében megismétlődjenek az energetikai célú biomassza-termelés során előállt korábbi hibák, valamint részletesen elemezni kell a területfelhasználás megváltozásával kapcsolatos kérdéseket, az eredményeket pedig integrálni kell a jelenlegi szakpolitikai területbe;
28. javasolja, hogy a mérnökök, építészek és közgazdászok szakképzése során a forráshatékonyság eljárásai mellett azokkal az eljárásokkal is foglalkozzanak, amelyek a kezdeti terv kivitelezéskor bekövetkező módosításai miatt szükségessé vált további rendelkezések csökkentésére szolgálnak;
29. úgy ítéli meg, hogy a forráshatékonysággal összefüggésben, különösen az építési és bontási hulladékok újrafeldolgozásának esetében, a szelektálás és a szállítás költségeit és hatásait is figyelembe kell venni, mivel ezek esetében megfelelően szabványosított elemzési megoldásokra van szükség, és a kutatási-fejlesztési és politikai folyamatoknak is integrálniuk kell a szállításhoz és a helyszínen vagy helyben végzett újrafeldolgozáshoz kötődő lehetőségek összehasonlítását;

D. Kormányzás, partnerség, a tudás átadása

30. üdvözli, hogy a közlemény egyértelműen ráirányítja a figyelmet arra, hogy a bevált gyakorlatok terjesztése fontos szerepet játszik az intézkedések körében. Ezzel összefüggésben prioritást kell biztosítani az azonos sajátosságokkal bíró régiók csoportjai közötti együttműködési projekteknek, mivel e területen nem lehetséges egy bevált gyakorlat egységes követése vagy egy mindenhol használatos végrehajtási rendszer alkalmazása: a helyi és regionális szereplőknek egymástól kell megtanulniuk a legmegfelelőbb megoldásokat, ezek kombinációja pedig meghatározóvá a helyi ismeretekből adódó lehetőségek számát;

31. hangsúlyozza, hogy számos helyi és regionális önkormányzat megállapította, hogy a tagállamok csak formálisan veszik át az energiahatékonysági előírások keretébe tartozó intézkedéseket, mivel ezek az adott régió vagy ország tervezési kultúrájától idegen rendszerek. A forráshatékonyság tekintetében meg kell szüntetni e gyakorlatot, ezért az RB azt javasolja, hogy elemezzék a jelenlegi politika irányítását;
32. emlékeztet arra, hogy bizonyos régiók nem rendelkeznek a megfelelő ismeretekkel és kompetenciákkal, így főképpen a gyengén fejlett régiókban növekedhet a fejlett régiókkal szembeni technológiai elmaradás. E probléma megoldása érdekében ezeket a régiókat is be kell vonni az együttműködési rendszerekbe, kiemelten foglalkozva az ismeretátadás nehézségeivel. Tanulmányozni kell, hogy miként lehet optimalizálni a tervezési és építkezési ismeretek átadását a nem megfelelő kompetenciákkal rendelkező régióknak;
33. tisztában van azzal a veszéllyel, hogy számos tagállam anélkül végzett tervezési tevékenységet, hogy világos elképzelése lett volna akár az erőforrás-hatékonysággal, akár a fenntartható építkezésekkel kapcsolatban, ami pedig megakadályozza a kitűzött célok elérését. A Régiók Bizottsága ugyanebben az összefüggésben azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy hozzon létre együttműködési platformot az Európai Bizottság, az RB, valamint a helyi és regionális önkormányzatok között a területen érvényesülő szakpolitikák kohéziójának javítása érdekében;

E. Kompenzációs mechanizmus

34. úgy ítéli meg, hogy a politikai vezetőknek tisztában kellene lenniük azzal, hogy az építkezési ágazat esetleges átalakításához politikai akaratra és erős vezetésre van szükség a helyi és regionális közigazgatás felső szintjein; ez utóbbiak nem hagyhatják figyelmen kívül a helyi és regionális működési költségvetések problémáit, mely költségvetések mindig korlátozottak, és csak rendkívül csekély teret biztosítanak az épületfelújítási beruházások számára, még akkor is, ha azok teljesítménye nagyon jó és gyorsan amortizálódnak;
35. hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottság által hivatkozott piacelemzések alapján az ún. „zöld épületekbe” történő beruházások költsége csupán néhány százalékkal nagyobb, mint a hagyományos építkezések esetében. Ez azonban csak részben igaz: az ezekben az épületekbe történő beruházás költsége többszöröse lehet a fejlett régiókban, mint a fejletlenebben, ahol eltérő költségeket alkalmaznak. Az építkezések technikai hátterét közelíteni kell a gazdasági összefüggésekhez; mindazonáltal a jelenlegi és előrelátható eltérések szintje mellett különösen ajánlatos a kevésbé fejlett régiók figyelmének felhívása a jellegzetes kihívásokra;
36. elkülönített elemzéseket javasol annak vizsgálatára, hogy ha egy építkezés költségeiben a forráshatékonyság szempontjából a teljes életciklus külső költségeit is szerepeltetni kívánjuk, vajon ez nem vezet-e a költségek olyan szintű növekedéséhez, ami nem áll arányban a kevésbé fejlett régiókon belüli lakhatási problémákkal, és ami fékezne az építőipart és a gazdasági fejlődést, ezzel is hozzájárulva a szegénység növekedéséhez?

37. megítélése szerint fontos, hogy kiemelt figyelem irányuljon a vidéki területekre, illetve a kis és közepes városokra, mivel ezeken a területeken kisebb a hatékonyság, mint a nagyvárosokban: ki kell dolgozni a támogatási rendszereket, a szabályozásokat és a sajátos szempontok kutatását és fejlesztését, mivel ellenkező esetben nagy hátrány éri majd őket.

Kelt Brüsszelben, 2014. ... xx-án/-én.

II. ELJÁRÁS

Cím:	Erőforrás-hatékony lehetőségek az építőiparban
Hivatkozás:	COM(2014) 445 final
Jogalap:	Az EUMSZ 307. cikkének (1) bekezdése
Eljárási szabályzat:	Fakultatív felkérés
Az Európai Bizottság levelének kelte:	2014. július 16.
Elnöki határozat kelte:	2014. július 11.
Illetékes szakbizottság:	„Környezetvédelem, éghajlatváltozás és energiaügy” szakbizottság (ENVE)
Előadó:	BORBOLY Csaba (A Hargita megyei önkormányzat elnöke, Románia/EPP)
Elemző feljegyzés:	2014. október
Szakbizottsági vita:	2014. december 11. (tervezett időpont)
Szakbizottsági elfogadás kelte:	2014. december 11. (tervezett időpont)
Szakbizottsági szavazás eredménye:	
Plenáris ülésen történő elfogadás kelte:	2015. február 11–12. (tervezett időpont)
Korábbi RB-vélemények:	-
A szubszidiaritásfigyelő hálózattal folytatott konzultáció kelte:	-